

Advies nr 26/2009 van 14 oktober 2009

Betreft: Advies inzake het ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de Ethische Code voor de telecommunicatie (A/09/027)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de heer Vincent Van Quickenborne, Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen, ontvangen op 14/09/2009;

Gelet op het verslag van de heer Rudy Trogh;

Brengt op 14 oktober 2009 het volgende advies uit:

A. INLEIDING

1. Op 9 september 2009 heeft de heer Van Quickenborne de Commissie verzocht om advies uit te brengen inzake het ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de Ethische Code voor de telecommunicatie (hierna 'het ontwerp KB'). De Commissie merkt voor zoveel als nodig op dat de franse vertaling van het ontwerp kb enkele hiaten vertoont, welke in de franse versie van haar advies werden opgelijst.

B. TOEPASSELIJKE WETGEVING

2. Vooreerst kan worden verwezen naar de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie, meer bepaald artikel 134, § 2, eerste lid. Dit artikel bepaalt dat de Ethische Code voor de telecommunicatie vastgesteld wordt bij koninklijk besluit op voorstel van de Ethische Commissie voor de Telecommunicatie. Aangezien er persoonsgegevens worden verwerkt is verder de WVP van toepassing.

C. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

ARTIKEL 3

3. Artikel 3 handelt over de informatieverstrekking aan de Ethische Commissie voor de telecommunicatie. De operator van een toegewezen betaalnummer dient over de naam van de persoon of personen die een betalende dienst aanbieden aan de hand van het betrokken betaalnummer te beschikken, evenals een omschrijving van de rol van andere personen die betrokken zijn bij het aanbieden van een betalende dienst. Verder moet hij beschikken over de naam, het adres, telefoonnummer, faxnummer en e-mailadres van de vertegenwoordigers van de voormelde bedoelde persoon of personen, die bevoegd zijn verklaard om hen te vertegenwoordigen in de betrekkingen met de Ethische Commissie voor de telecommunicatie. Tenslotte moet de operator tevens de naam, het adres, telefoonnummer, faxnummer en e-mailadres in zijn bezit hebben van de vertegenwoordigers van de voormelde bedoelde persoon of personen, die zijn aangeduid om individuele klachten of onderzoeken te behandelen. Overeenkomstig het verslag aan de Koning is de verplichting van artikel 3 bedoeld om de Ethische Commissie of haar secretariaat in staat te stellen bij een klacht of een vermoeden van inbreuk snel en efficiënt terecht te komen bij de daadwerkelijk verantwoordelijke persoon en bij de basisinformatie over hem en zijn dienst. De Commissie heeft hieromtrent geen opmerkingen.

ARTIKEL 7

4. Artikel 7, 1° bepaalt dat de betalende diensten en de reclame ervoor niet van die aard mogen zijn dat ze afbreuk doen aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Het verslag aan de Koning zou hier eventueel kunnen verduidelijken wat er wordt verstaan onder de bescherming van de persoonlijke levenssfeer; bedoelt men hier onder meer de naleving van de WVP mee ?

ARTIKEL 34

5. Overeenkomstig artikel 34 komt het aan de persoon die een betalende berichten dienst aanbiedt toe het bewijs te leveren dat de eindgebruiker zich heeft ingeschreven voor een welbepaalde dienst of een bestelling geplaatst heeft voor die dienst. Indien dit bewijs niet kan geleverd worden, is de eindgebruiker niet verplicht de verleende dienst te betalen. De berichten die met de eindgebruiker werden uitgewisseld in het kader van de inschrijvingsprocedure of bestelprocedure gelden als een afdoende bewijs indien betreffende ieder van die berichten de onder artikel 34 bepaalde informatie wordt vermeld. Deze bewaringsplicht vervalt na 1 jaar, te rekenen vanaf de uitschrijving of, ingeval van betwisting, op het einde van de periode waarin de betaling gerechtelijk kan afgedwongen worden.
6. Overeenkomstig het verslag aan de Koning is het de bedoeling dat de dienstenaanbieders logfiles aanleggen met informatie over de nummers waartussen berichten werden uitgewisseld, de zogenaamde 'time stamp' van de berichten, en de inhoud van die berichten.
7. De Commissie wenst te benadrukken dat enkel de berichten welke werden uitgewisseld in het kader van de inschrijvingsprocedure of bestelprocedure kunnen worden bewaard in deze logfiles, en dat het ontwerp van KB expliciet zou dienen te voorzien dat de logfiles moeten worden vernietigd na de voorziene bewaarduur van 1 jaar, zoals uiteengezet onder punt 5 supra.

ARTIKEL 42

8. Volgens het verslag aan de Koning legt artikel 42 van het ontwerp KB een link met de naleving van bepaalde principes van de WVP. Volgens dit artikel mogen persoonsgegevens van een eindgebruiker niet worden gebruikt zonder diens specifieke, vrije, voorafgaande en op informatie berustende toestemming, bekomen in overeenstemming met de WVP. Nog volgens artikel 42 is het gebruik van de betrokken gegevens verenigbaar met de

gerechtvaardigde doeleinden die overeenkomstig de WVP werden opgegeven door de persoon die de betalende dienst aanbiedt. Persoonsgegevens van een eindgebruiker die via een toepassing zijn verkregen, mogen enkel gebruikt worden in het kader van zulke toepassing, voor zover de eindgebruiker zich niet heeft uitgeschreven uit de dienst in het kader waarvan de toepassing gebruikt wordt.

9. Het verslag aan de Koning verwijst naar vaste rechtspraak van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, volgens dewelke de telefoonnummers die door eindgebruikers worden gebruikt kunnen beschouwd worden als persoonsgegevens. Volgens het verslag is het in toepassing van de bepalingen van artikel 42 verboden om eindgebruikers, die zich ingeschreven hebben voor een bepaalde betalende berichtendienst, te contacteren om hen uit te nodigen om deel te nemen aan een andere betalende berichtendienst, indien zij niet uitdrukkelijk voorafgaandelijk en op geïnformeerde wijze daarmee hebben ingestemd. Bij uitschrijving uit een dienst is deze praktijk totaal niet meer toegestaan.
10. De Commissie merkt op dat rekening houdend met het proportionaliteitsbeginsel, zoals opgenomen in artikel 4 WVP, een overmatige verwerking van persoonsgegevens is verboden; enkel de voor een bepaalde toepassing noodzakelijke persoonsgegevens (zoals telefoonnummer) kunnen worden verwerkt. Zij herhaalt dat deze persoonsgegevens na het uitschrijven uit de dienst onmiddellijk dienen te worden vernietigd.

ARTIKEL 43

11. Overeenkomstig het verslag aan de Koning voorziet artikel 43 dat de dienstenaanbieders de nodige procedures toepassen om tekstberichten die uitgewisseld werden in het kader van een bepaalde dienst te kunnen aanbieden aan de Ethische Commissie en andere controleinstanties, om de correctheid van klachten en de naleving van wettelijke vereisten te kunnen onderzoeken. Hiertoe voorziet artikel 43 onder meer dat indien het voor het voldoen aan deze verplichting nodig is om de persoonsgegevens van de eindgebruiker te verwerken, de eindgebruiker hiervan expliciet op de hoogte dient te worden gebracht, met vermelding van de Ethische Commissie voor de telecommunicatie als bestemming van de betrokken gegevens. De Commissie heeft hieromtrent geen opmerkingen.

ARTIKEL 82

12. Artikel 82 voorziet dat in het kader van gesproken of geschreven reclame voor ontmoetingsdiensten, de familienaam, het adres en het telefoonnummer van de deelnemer aan de ontmoetingsdienst niet mogen worden vermeld. Het verslag aan de Koning verduidelijkt dat een reclame voor ontmoetingsdiensten geen contactgegevens mag bevatten die het mogelijk maken om de deelnemers aan die dienst te kunnen identificeren. De bedoeling is dat deelnemers aan een dergelijke dienst zelf het initiatief nemen om deze gegevens uit te wisselen. De Commissie merkt op dat naast naam, adres en telefoonnummer eveneens bijvoorbeeld een e-mailadres of faxnummer zou moeten worden uitgesloten, aangezien dit ook kan leiden tot identificatie. Artikel 82 zou meer algemeen kunnen worden herschreven als volgt : *'In het kader van gesproken of geschreven reclame voor ontmoetingsdiensten mogen geen contactgegevens worden opgenomen die het mogelijk maken om de deelnemers aan die dienst te kunnen identificeren.'*

ARTIKEL 98-99-100

13. Deze artikelen handelen over de betalende diensten met verkeers –of locatiegegevens ('zogenaamde 'location based services' of LBS). Volgens het verslag aan de Koning gaat het om toepassingen waarbij een eindgebruiker tegen betaling via een betaalnummer bijvoorbeeld de locatie van een restaurant kan opvragen in de buurt van de plaats waar hij zich (met zijn gsm) bevindt of nog op zijn gsm een wegbeschrijving kan verkrijgen naar een bepaalde plaats, vertrekkende van de plaats waar hij zich op het ogenblik van zijn aanvraag bevindt. Artikel 98 voorziet dat de dienstenaanbieder de toestemming van de eindgebruiker vraagt omtrent de verwerking van zijn verkeers –of locatiegegevens. Het artikel koppelt aan die toelating een bewaarplicht van de manier waarop die toestemming verkregen werd en een verplichting om het intrekken van die toestemming onmiddellijk aan de mobiele operator door te geven.
14. Overeenkomstig het verslag aan de Koning legt artikel 99 aan de dienstenaanbieder die een LBS dienst levert op om in de reclame voor de dienst zeer gedetailleerd en op een transparante wijze uit te leggen wat een LBS dienst impliceert, hoe de lokalisatie van de gsm van de eindgebruiker verkregen wordt en welke stappen de eindgebruiker moet nemen indien hij het verwerken van de locatie van zijn gsm wil blokkeren. Artikel 100 tenslotte vereist een voorafgaande inschrijving op een LBS dienst vooraleer van start gegaan kan worden met de lokalisering. De verwerkte gegevens mogen enkel dienstig zijn voor de dienst waarvoor de eindgebruiker zich heeft ingeschreven. Bij uitschrijving door de eindgebruiker dient elke verwerking van verkeers –of locatiegegevens te worden stopgezet.

15. De Commissie merkt ook hier op dat rekening houdende met het proportionaliteitsbeginsel een overmatige verwerking van persoonsgegevens is verboden; enkel de voor een bepaalde toepassing noodzakelijke persoonsgegevens kunnen worden verwerkt. Zij herhaalt dat deze persoonsgegevens na afloop van de dienst onmiddellijk dienen te worden vernietigd. De gegevens over de manier waarop de toestemming werd bekomen kunnen, zoals het ontwerp van KB voorziet, voor bewijsdoeleinden wel bewaard worden. De dienstenaanbieders zijn eveneens volgens de WVP gehouden tot het nemen van de noodzakelijke veiligheidsmaatregelen met betrekking tot de door hen verwerkte persoonsgegevens. Verder kan inzake deze diensten met verkeers –of locatiegegevens worden gedacht aan een verwittiging van de eindgebruiker, bijvoorbeeld op zijn gsm, dat een dergelijke dienst actief is. De mogelijkheid dat een derde een eindgebruiker voor een dergelijke dienst inschrijft, zonder dat deze hiervan op de hoogte is, dient alleszins te worden uitgesloten.

OM DEZE REDENEN,

adviseert de Commissie *gunstig* mits er rekening gehouden wordt met de opmerkingen geformuleerd m.b.t.:

- de inhoud en de vernietiging van de logfiles na 1 jaar: punt 7;
- de toepassing van het proportionaliteitsbeginsel: punten 10 en 15;
- de redactie van artikel 82 : punt 12.

Voor de Administrateur m.v.,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere